

BESLUT

2019-05-13

Dnr: 18/04560

SAKEN

Härlig är jorden!, SVT1, 2018-12-25, kl. 18.15, sändning av en kortfilm; fråga om mediets genomslagskraft

BESLUT

Sändningen fälls. Den strider mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

FÖRELÄGGANDE

Sveriges Television AB ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

SÄNDNINGEN

Sändningen presenterades som en kortfilm som skulle handla om ”en man som berättar om sig själv”. Filmen inleddes med att ett naket barn satt på en lastbilsramp och gallskek. Inne i lastbilen stod flera nakna personer tätt intill varandra. Runt lastbilen stod flera personer iklädda kostym, särskilt syntes en man som vid ett tillfälle tittade mot kameran. Efter att en man sparkat på lastbilsrampen gick det gråtande och skrikande barnet in i lastbilen som därefter stängdes med reglar. Lastbilens avgasrör kopplades sedan till ett hål i lastutrymmet varpå lastbilen körde iväg. Inifrån lastbilen hördes hur personer skrek och bankade på väggarna.

Kortfilmen handlade därefter om den man som syns i förgrunden i öppningsscenen. Han berättade under filmens gång om sin familj och om sitt liv.

ANMÄLNINGARNA

Anmälarna anför sammanfattningsvis att det var gravt olämpligt och osmakligt att, i direkt anslutning till *Rapport* och på barn- och familjevänlig tid, visa en kortfilm i vilken barn och kvinnor uppfattades bli gasade till döds. En anmälare anser att det som utspelade sig var ett massmord och en annan anmälare anser

att scenen gav associationer till nazitiden. Ytterligare en anmälare anför att filmen var gjord av och innehöll män som hatar kvinnor.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) anför följande.

Härlig är jorden! är ett fiktivt verk som innefattar stora tablåer och en omsorgsfullt utmejslad dialog. En tragikomisk film där livets tillkortakommanden, liksom historiens ödesdigra händelser, berörs. Den prisade kortfilmen innefattar flera lager av både det ljusa och det mörka i tillvaron. Regissören belyser bland annat i en öppningsscen förintelsen i Nazityskland.

Öppningsscenen med människorna i lastbilen är för en vuxen publik troligen något som ger kopplingar till förintelsen och som kan ge upphov till tankar och diskussioner om det folkmord som mänskligheten var en del i. Det är viktigt att våga tala om förintelsen och hålla minnet av det som hände levande.

SVT har dock förståelse för att öppningsscenen i just den här skildringen kunde uppfattas som skrämmande för barn och konstaterar i efterhand att en senare sändningstid hade varit att föredra.

Sändningstiden kl. 18.15 var en tillfällig tid för kortfilmer under julhelgen, där de rutiner som annars följs för att kontrollera filmer innan tablåläggning, inte var lika tydliga. Detta har nu åtgärdats.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (16 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen tillämpas bland annat vid bedömningen av program som innehåller våld eller som kan verka skrämmande för barn och som sänds på tider då barn kan antas ta del av programmen. Nämnden tillämpar en strängare bedömning för program eller inslag som sänts före kl. 21.00 än för senare sändningar.

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att kortfilmen sändes vid en tidpunkt då varsamhet ska iakttas i fråga om våldsskildringar och inslag som kan verka skrämmande för barn. Enligt nämndens mening var öppningsscenen i filmen, i vilken ett naket och skrämt barn samt andra personer till synes gasades ihjäl, en sådan scen som kunde verka skrämmande för barn. Sändningen av filmen vid den aktuella tidpunkten strider därför mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

Vad en anmälare i övrigt anfört medför inte att kortfilmen strider mot de bestämmelser som gäller för sändningen.

Detta beslut har fattats av Malin Bonthron, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt och Kristina Åberg efter föredragning av Cecilia Smitt Meyer.

På granskningsnämndens vägnar

Malin Bonthron

Cecilia Smitt Meyer

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.